بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/533
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޝަމްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ނެކްސްޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: މަސައްކަތާއި މުދަލާއި ހިދުމަތުގެ އަގު ހޯދުމުގެ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިމުނު ތާރީޚް: 16 ޝަޢުބާން 1442
29 މާރިޗު 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 28 ޞަފަރު 1441 / 27 އޮކްޓޫބަރު 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 2250/Cv-C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- މައުޟޫޢު: މަސައްކަތާއި މުދަލާ ޚިދުމަތުގެ އަގު ހޯދުމުގެ މައްސަލަ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 18 އޮކްޓޫބަރު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 29 އޮގަސްޓު 2017

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު އާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ތާއީދު ކުރައްވަމެވެ.

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އުވާލުން ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، ސަރފަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[1] (މީގެ ފަހުން ސަރފަސް ކަމުގައި ބަޔާންކުރަމު) ގެ ފަރާތުން އެޕީލް ހުށަހަޅާފައިވާ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ޝަރީޢަތް ހަމަޖެހުނު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/79 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް 17 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ވާދުވަހުގެ 11:00 އަށް ހާޒިރުވުމަށް ފޮނުވުނު ނަންބަރު: 95-B2/CHT/2019/4132 (29 އޮގަސްޓު 2019) އަމުރުގައިވާ ގޮތުން މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރި ސަރފަސް ތަފްސީލު ކުރާނެ އެއްވެސް ފަރާތެއް ހައިކޯޓަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެޕީލާ ދިމާވާ ގޮތުން އެމައްސަލައެއް ސަރފަސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލައިފައި ޤަޟިއްޔާއެއްކަމެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ [illegible] ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[2] (މީގެ ފަހުން [illegible] ގްރޫޕް ކަމުގައި ބަޔާން ކުރަމު) އެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމެވީ:

2. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2250/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ނިޔާއަށް ބަލައި، ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ،

---

[1] ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-0002/2015

[2] ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-658/2015

"ދަރަނި، ރިސްޕޮންޑެންޓް ކަންކަން އެއްބަސްވުމުގައި ހުށަހެޅުން، ދަޢުވާލިބޭ ސަރުވިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދަޢުވާކުރާ ނަޖާސްޓް ޤާނޫނު ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ހިސާބުން "ކޮށް ދެވޭ" އެޑްވައިސް ސަޕްލައި އެގްރިމަންޓާ ކޮޅަށް ބިޔަވި 2016 ވަނަ އަހަރުގެ އޮކްޓޫބަރު މަހާއި، މޭ މަހާއި، ޖޫން މަހާއި، ޖުލައި މަހާއި، އަދި އޮގަސްޓު މަހުގެ ބިލުތަކުގެ ސަރަޙައްދުން އެއްވަރުގެ މިމުއާމަލާގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި US$70,862.01 (ހަތްދިހަހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސްދޭއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު އެއް ސެންޓު) އާއި ކުލީގެ ފައިސާ އަދާނުކުރުމުގެ ޖޫރިމަނާގެ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އަދާކުރަން އޮންނަކަމަށްވާ ސަރަޙައްދުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި US$25,000.00 (ފަންސަވީސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި ޖުމްލަ US$95,862.01 (ނުވަދިހަ ފަސްހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދޭއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު އެއް ސެންޓު) އަދި ދަޢުވާލިބޭ ސަރުވިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ނަޖާސްޓް ޤާނޫނު ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އަދާކުރަންޖެހޭ އަދަދުތަކުގެ ފައިސާކަން މިހާރު ސަރަޙައްދުން ޙުކުމްކުރާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މިފައިސާ ނަޖާސްޓް ޤާނޫނު ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-658/2007) އަށް ދެއްކުމުގެ ގޮތުން ޖުމްލަ US$95,862.01 (ނުވަދިހަ ފަސްހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދޭއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު އެއް ސެންޓު) ނުވަތަ މި އަދަދަށް ވާވަރަށް ފައިސާ މިޙުކުމް ނިކުތް 29 އޮގަސްޓު 2017 އިން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކޮންމެ މަހަކުވެސް އެއްވަރަކަށް ފައިސާގެ ގޮތުން ދައްކަންވާނެ ކަމަށާއި ފައިސާ ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި، މިޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ސަރުވިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-0002/2015) އަށް އަންގައި ޙުކުމް ކުރެވުނެވެ."

މިފަދައިންކަން އެދާއިރާއަށް ނިމިދާ ގޮތުގެ ޙިޔާލުން އެކަށައެޅުނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ދަޢުވާއާ ނިސްބަތްވާގޮތުން ސަރުކާރު އަދި ޝަރީކް ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް ބުނެ، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ޓީރީގެއިން ނުކުތާތަކަށް ހަރަކާ އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރުކާރުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހަރަކާތްފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

3.1 ސިވިލް ކޯޓު ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ދަޢުވާއާގައި ދައްކާ ކާރުބާރާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ފާރާއްތެއްގައި ބާރު ފައިސާ ގެން ބިޔަނުގެ ތަރިކަހުންނެ ނުޖެހޭކަން ސާބިތުވާގޮތަށް ޖާވާބު ހުށަ ހަރަކާތްފައިވާކަން އެކަމުން ދިއައިސްކޮށްދީފައި ނޫނީ ބާރު ފައިސާ ދައްކާކަން ދައުލަތުގެ

ފަރާތުގެ [illegible] ހުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ [illegible]

[illegible]

3.2 އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތުން [illegible]

3.3 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ގެ ޝަރީޢަތުގައި [illegible]

3.4 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ގެ ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތުން [illegible]

އިދާރާތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން [illegible] މުޢާމަލާތެއް [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

3.5 އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] އިންވޮއިސްތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިންވޮއިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންވޮއިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންވޮއިސްތަކުގެ [illegible]، ޝަރީޢަތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ނަގާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަދުލުވެރި ޝަރީޢަތެއް ލިބުމުގެ ޙައްޤު [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

3.6 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ގެ ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ [illegible]

ދެކޮޅަށް، ފޯރުން ނަންބަރު 24/76 (އެމްޕްލޯއީ ފޯރުން)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަންތައްތަކާ

ދެކޮޅަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތް:

4. ނަކަސްޓް ގެސްޓްހައުސް ފަރާތުން "ބެލް ބޯއީން" އެވް ކިޔާ ސަރާރޭ އުޅަނދު 01 ނޮވެންބަރު 2015 ން 01 ސެޕްޓެމްބަރު 2016 ގެ ނިޔަލަށް ކޮންމެ މީލާދީ މަހަކަށް US$15,680.00 (ފަނަރަހާސް ހަސަތޭކަ އަށްޑިހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަށް ސަލްފުސްއަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.[3]

5. ނަކަސްޓް ގެސްޓްހައުސް ފަރާތުން ސަލްފުސްއަށް ފޮނުވި އިން ވޮއިސްތަކުގެ ތެރެއިން، 2015 ނޮވެންބަރު، ޑިސެންބަރު، 2016 ޖަނަވަރީ، ފެބުރުވަރީ މަހުގެ އިންވޮއިސްތަކަށް އެއްކޮށް ފައިސާ ދައްކާފައިވާ ކަމަށް ނަކަސްޓް ގެސްޓް އިން ބުނެއެވެ. އަދި 2016 މާރިޗު މަހުގެ އިންވޮއިސްގެ އެއްބައިކުޅަ ފައިސާ، US$7537.99 (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ތިރީސް ހަތް އެމެރިކާ ޑޮލަރު ނުވަދިހަ ނުވަ ސެންޓު) ދައްކާފައިވާކަމަށް ނަކަސްޓް ގެސްޓް ބުނެއެވެ.[4] ނަމަވެސް، 2016 ވަނަ އަހަރުގެ މާރޗް، އޭޕްރީލް، ޖޫން އަދި ޖުލައި މަހުގެ އިންވޮއިސްތަކަށް އެއްވެސް ފައިސާއެއް ދައްކާފައިނުވާކަމަށްބުނެ، ނަކަސްޓް ގެސްޓްހައުސް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ "ބެލް ބޯއީން" އެވް ކިޔާ އުޅަނދު ސަލްފުސް އިން ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ބޭނުންކޮށްފައިވާ ވަގުތަށް ދޫކޮށްފާ ބަދަލު ހޯދައިދިނުމަށް ދަޢުވާ ނުކުމެފައިވާ ނަމަވެސް US$70,862.01 (ހަތްދިހަހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދެ އެމެރިކާ ޑޮލަރު އެއް ސެންޓު) އާއި މިފައިސާ ދެއްކުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތުގައި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން އަދާކުރާ ޖޫރިމަނާގެ ތެރެއިން US$25,000.00 (ފަންސަވީސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި އެކު ޖުމްލަ US$95,862.01 (ނުވަދިހަ ފަސްހާސް އަށްސަތޭކަ

---

[3] ސިޓީގެ ކާޑުގެ ދަށުން ފޮނުވާ S.1 އަދި S.2 ވަނަ ނަންބަރު. (އިންވޮއިސް އަށް ބެލުމުން، ކުއްޔަކީ $14،000.00 ކަމާއި ޖީއެސްޓީ 12% އަށް 1680.00$ އެއްކޮށްލުމަށް $15680.00 ކަން އެނގެއެވެ.)

[4] ސިޓީގެ ކާޑުގެ ދަށުން ފޮނުވާ S.3 ވަނަ ނަންބަރު

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] ގްރޫޕްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible]

ސިވިލް ކޯޓުގައި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

6. [illegible] ގްރޫޕްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިން [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

7. [illegible] ފަރާތުން [illegible] ގްރޫޕް [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8. [illegible] ގްރޫޕްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9. މީގެ އިތުރުން، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[5]

---

[5] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު MIB/OP-057/2017 (05 ފެބްރުއަރީ 2017) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2250/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އެ ޤަޟިއްޔާއާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޝަކުވާގެ ފޯމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހުށަހެޅުންތަކުން ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެއްކިފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

11. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ އަސްލުގައި ޝަކުވާގެ ފޯމުން އިންކާރުކުރާ "ބޯޓު ޓެގުން" ކަމަށް ސަފާރީ އުޅަނދު ކުއްޔަށް ހިފާފައި ނުވާކަމަށްބުނެ މިމައްސަލާގައި އެކަށީގެންވާ މުޢާމަލާތުގެ ނުކުތާތަކަށް ދަށު ކޯޓުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން މައްސަލައިގެ އަސްލުގައި އިންކާރުކުރާ އަމައްސަލައިގެ ފޯމާއި އެނގިވާވާ ކަމުގެ ނުހަކަތަން ބުނެވުނު އެ ފާރާގެ މައްކަން އިތުރަށް ދެއްކުން ފާހަގަކޮށް އުފާވެރިކަން ގޮތުގެ ނުކުތާތަކެވެ. އެހެން އެކަމާއި ގޮތް ގޮތުން އަމުދުން މަތަކު ނޫނީ ކަމުގެ ފާހަގަ އެއިގަކަން ދެއްކުން ގޮތުގެ ނުކުތާތަކެވެ. އެހެންކަމުން، މިޝަރީޢަތު ދަށުކޯޓުގައި ހިނގިއިރު، މިއުއާމަލާތު ސާބިތު ކުރުމަށް ދަށު ކޯޓަށް ނުކުތާ ގެންދިޔުން ހުށަހަޅާ ހެކިވެރިން ނަޒަރުކުރުން ޝަކުވާގެ ފޯމުން މަސައްކަތް ކުރިކުރުމުން، މިއުއާމަލާތު އަސްލުގައި އިންކާރުކުރާ މިއުއާމަލާތަށް އިނގިފައިވާ މުއާމަލާތެއް ނަޒަރުކުރުން ޝަކުވާގެ ފޯމުން ބޭނުން ބެނުމާއި ޝަކުވާގެ ފޯމުން ކިޔައިދިނުމާއި ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.

12. ނަޒަރުސާނީ ގެންދާ އާއި ޝަކުވާ އާ މިދު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކަނޑައެޅުމުގައި ބޭރު ފައިސާ ގެނ ދީއްކަމުގެ ވައިސަންސް ނަމްބަރުތަކުން ޝަކުވާގެ ފޯމުން ދެއްކި ފާހަގަކުރަމުން ބަލައިދީ، މިއީ ކޯޓުކަމެއް ނަޒަރުކުރުން ދެއްކި ފާހަގަކުރިކަން އެނގޭކަން ނެތެވެ. އެހެނީ، މިއުއާމަލާތަކީ ޝަކުވާގެ ފޯމުން އަސްލުގައި އިންކާރުކުރާ މިއީ އެނގިފައިނުވާ މުއާމަލާތެއްކަމުން ބެނެވެ. އެނގިފައިނުވާ މުއާމަލާތަކީ ގެތިގެން، އެމުއާމަލާތު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ނިޔަތެއް ހުރިކަން ސާބިތު އަދާކުރެވޭނެ ނަންގަނެވެ. ސަބަބަކީ ޝަކުވާގެ ގޮތުގައި މިއީ ނުވާފަދަ މުއާމަލާތެކެވެ.

13. މިއިން ދެންނެވުނު ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކުރާ މުއާމަލާތަކީ ހިނގާފައިވާ މުއާމަލާތެއް ކަމާއި ނަމަވެސް މިމުއާމަލާތުގެ ވާޤިޢާ ބަޔާންކުރުމުގައި ސަލްމާގެ ބައިގައި އެހެން ރިޢާޔަތެއް ވަނީ ކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ސަލްމާގެ ފަރާތުން ސަޢީދާއާގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ދަޢުވާކުރުން ހުރިހާ އެންމެހައި ރިޢާޔަތްކުރުން ބެލުމުން، ސަލްމާގެ ފަރާތުން ސަޢީދާއަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙައްޤުތައް އަދާކުރަން ދުން ގަތުމެވެ. ދަށު ކޯޓުގައި ދައުވާ ކުރި ނުކުތާގެ ގޮތުން އާއި ދަށު ކޯޓުގައި ދައުވާ ލިބުން ސަލްމާގެ އާ މިދަޢުވާކުރަމުންދިޔައިރު ބޮޑު ފައިސާ ގަރުޟުދޫކުރުމުގެ ފަރާތުން ޤަރުޟުގެ ލިޔުމެއް ނޯޓު ނުވަތަ އެއީ މި ތަރިކާގައި ބަޔާންކުރާ މުއާމަލާތާއި ގުޅިގެން މިވަޞިއްޔަތުގައި ބަޔާންކޮށްދީ ކަމެއް ނުވެއެވެ. ބަޔާންކޮށްދީ ކަމަކީ ނިސްބަތުގެ ގޮތުގެ ފަރާތުން "ބޮޑު ދަރިން" ހާލު ސާފުކަމާ އުޖޫރަތު ސަލަފުސް އަށް ކުއްލި ދިރާސާކޮށް ނުލާ ނިންމާލެވެ. އަދި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވި ކަމާ ދައްކާފައިން ދެކެވުނު ކަމާ ދައްކާކަން އެއްބަސްވި ތަރަޖީގެ ތަނުން ހިއްސާގައި އެރިން ފައިސާއަކަށް ކަމަށްވާތީ، އަދި އެކަމަކީ ދިރިހުރި ޢާއިލާގެ ޖާއިދާއާ ދާއިރުގެ ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދު ކުރިއަށް ގެންގޮސް ކަމަށް ދައްކާ ނުވާނަމަ،[6] އެކަމުގެ ސަބަބުން ބޭރު މުޢާމަލާތް ދައްކުން ބަލިއްޔާ ނުވާނެއެވެ. އަދި މުޢާމަލާތް ފަރި ބަލިއް ކުރިޔަތް މުޢާމަލާތަށް. އެގޮތް ކުރިއަށްދިޔަ ދެފަރާތުން މުއާމަލާތު ކުރި ގުޅޭ މައްސަލަ ބޭނުންކޮށްފައެވެ. ސާފު އުސޫލަކުން ކުރިއަށް ހިފާއިރު އާގ ބޭނުން ކުރާގައި އެއީ ރާތޭއް ކުރި ދައްކާކަން ހިސާބަށް ބޭރު ފައިސާއިން މުއާމަލާތް ކުރުން ފާރާން ދަސްކަލަނަ ބުނު އެދޭފުގެ މައްސަލަ ބޭނުން ކުރި މުޢާމަލާތު އެކެއްގައި ބަލިއް ކުރަންޖެހޭނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބުން މުއާމަލާތުގެ އަނެއް ފަރާތަކަށް ބޭ ބައިންސާފުކަން ވަގުތު ދޫނުއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤަވާޢިދު ވިސްނައި އެހެން ފައިސާއް ބޭނުން ކުރުމަށްދީގެން، އެކަން ހަރުދު ކުރަނީ ގޮތް އެބަޔޭކެއެވެ. އެހެންކަމުން، ބޭނުފައިސާ ގެންގުޅޭކަމުގެ ދައްކާފައިސާ ނިޔާކަން ބޭނު ކުރި މުއާމަލާތު އަސްލުން ބަލިއް ކުރިކަން ސަލްމާ އިން ދައްކާ ވާހަކަތަކާ ގާނޫނީ ގޮތުން ކަނޑައެޅޭ ވާހަކަތަކެއް ނުވެއެވެ. މިގޮތުން ބައްޕަ އިސްތިއުނާފްކުރުމުގައި ސިޔާސީ ކޯޓުގެ ފަސްއިރާގައި ހުކުމް

---

[6] [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާ.

ކޮންޓްރެކްޓުގައިވަނީ US$95,862.01 (ނުވަދިހަ ފަސްހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދޭއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު އެއް ސެންޓު) މިއަދަދު ނުވަތަ މިއަދަދަށް ދިމާވި ފައިސާއިންޖެހޭ މިންވަރު ދެއްކުމަށްކަން އެދިގެން ޙުކުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީގެ ދަރަން ބާކީ ފައިސާ ދެއްކުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޙުކުމް ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާކަމަށް ބުނެފައިވަނީ [illegible] އެނގެއެވެ.

14. މިޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރާ "[illegible]" [illegible] ޤާނޫނުތަކާއި، އެހެންކަމުން، [illegible] ‏7[7] [illegible] ‏8[8] [illegible]

---

[7] [illegible]

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/68 ([illegible] ޤާނޫނު) 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/91 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 2، 4 އަދި 7 ވަނަ މާއްދާ.

15. "ބުލޫ ލެގޫން" ސަފާރީ އުޅަނދަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެވުނު އިރު، "ބުލޫ ލެގޫން" ސަފާރީ އަކީ ކާކުގެ [illegible] އާއި އެ އުޅަނދު ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ ހައްގު [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލުން އަދި ސާފު [illegible] ނޫނެވެ. [illegible] [illegible] "ބުލޫ ލެގޫން"ގެ މިލްކުވެރި [illegible] [illegible] [illegible] އާއި "ބުލޫ ލެގޫން" ސަފާރީ [illegible] [illegible] "[illegible] ސަފާރީ [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 28 އޮގަސްޓު 2017 ގައި ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] "ބުލޫ ލެގޫން" [illegible] [illegible] ސަފާރީ އުޅަނދު (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C6082 A-10 (10T)) ވަނީ 25 ނޮވެމްބަރު 2015 އިން ފެށިގެން 31 އޮގަސްޓު 2016 ގެ ނިޔަލަށް [illegible] [illegible] އަށް ކުއްޔަށް ދީފައެވެ. އެހެންކަމުން، "ބުލޫ ލެގޫން" [illegible] [illegible] ސަފާރީ އުޅަނދު [illegible].

16. އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible] ހަވާލުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން، 3، 5 އަދި 6 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޑޮކިއުމަންޓުތަކުގެ ސައްހަކަމާއިމެދު ސުވާލު އުފައްދާ ފޮޓޯކޮޕީއަކަށް ބުރަވާ ޑޮކިއުމަންޓެއް ތަކުރާރުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ބުނެ ބަލައިގަނެވޭ ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި ޚިލާފު ބުނެފައިވާކަމަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބުނެއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއަކީ ލިޔުމީ ހެކީގެ ސައްޙަކަން ކަނޑައަޅާނެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކުރާ މާއްދާއެއް ނޫނެވެ. ލިޔުމީ ހެއްކާބެހޭ ގޮތުން ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ ހަމައަކީ ހެއްކެއް ސާބިތުކުރުމުގައި ހަމަ އޮރިޖިނަލް (primary evidence) ބަލައި ގަތުމެވެ. ނަމަވެސް އޭގެ ބަދަލުގައި އެހެން ހެކި (secondary evidence) ޘާނަވީ ހެކިތަކުން ބަލައި އެގޮތަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭނެ ޤާނޫނުން އެނގެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ވަކި ލިޔުމެއްގެ ދިވެހިން ނުވަތަ ސާފު ބަލައި ފާހަގަ ކުރެވޭ ލިޔުން ޖަހައިދީ ހިނދުކޮޅެއްގައި އަދަދު ކުރާނެ އިޖުރާއަތުތަކެއް ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން އެނގެއެވެ.[9] އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތުން މަސައްކަތް ކުރިން ހެއްކާބެހޭ ބައްޔަތުން ކުރިއަށް ގެންދެވި އެއްވެސް އިޖުރާއަތަކަށް ސަމާލުކަން ދީފައިވާ ނަމަ ގޮތަށް ސަލާމަތް ވާނެ ފަރާތުން އަރިހަށް ނުވެއެވެ.

18. އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ބަދަލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިންވެސްޓިގޭޝަނާ އުފައްދުންތެރި ވެސް ދިފާއުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހުށަހަޅާ ސާކްއަދުވުމެއްގައި ޝާހިދެއްގެ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ބަޔާން ތަކުރާރު އިންވެސްޓިގޭޝަން ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހަމައެކަނި ބުނާ ބުނުމަކީ އެފަދަ ތިޔާރުގެ ބައްޔަތަށް ނަފީވެގެން ދާނެ ސަބަބެއް ނޫނެވެ. އެފަދަ ޝަކުވާއެއް އުފައްދާފައިވާނަމަ އެކަން ފާސްކޮށްދޭން ވެސް ބޭނުން ކުރެވޭނެ ޝާހިދު ކޯޓުގައި ހާޒިރުކުރުމަށް އެދުމާއި އުފައްދާ ފަރާތުން ކަމާބެހޭ ކަރުދާސް ކުރިޔަށް. އެހެންކަމުން، އެއިންވެސްޓިގޭޝަން އިދާރާގެ ޝާހިދު ނުކުތުމަށް އިސްތިއުނާފުގެ ބައްޔަތަކުން އަމަލުގައި ދާކަށް ނުހުންނަނެވެ.[10]

---

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ.

[10] . މަރިޔާޓީނާ ފްރާންސިސް ދިދިޔާ ވ ޕިޕަލްސް ރިޕަބްލިކް (2013) 23 ސ.ލ.އ

19. އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން، ދައުލަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުރި ބަޔާނުގައި އެކަށީގެންވާ ފަރާތުން ސަބްމިޝަން ހުށަހެޅުއްވި 5 އިންޖިނިއަރުންގެ ކޮޕީއާއި، "ބޯޓު ދުވުން" އޭގެ ހިއްސާ ސަރޓިފިކެޓް އުޅަނދުގެ ކުރީގެ މުއާމަލާތުގައި ވެސް ސަރޓިފިކެޓްގެ ބޭނުން އަދާކުރުމަށް ސަރޓިފިކެޓުތަކާއި، ސަބްމިޝަން އިން ކުރީގެ ފަހަރު މުއްދަތުގެ ގޮތުން ބޭނުން ކުރި ރެކޯޑްގެ ފަހަރުގައި ފަހަރަކު ލައިސަންސް ދޫކުރެވިފައިވާ ސަރޓިފިކެޓްތަކާއި، ލައިސަންސް ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ ކޮޕީ ޓްރާންސްޕޯޓު އޮތޯރިޓީ އާއި އަދި ސަބްމިޝަން ކުރެވުނު ގޮތުގައިވެއެވެ.

20. މިމައްސަލާގައި ދައުލަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހެޅި ލައިސަންސްގެ ކުރީގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ ތެރޭގައި "ބޯޓު ދުވުން"[11] އޭގެ ހިއްސާ ސަރޓިފިކެޓް އުޅަނދުގެ ކުރިން ބަލާފައި ކުރިން، ލައިސަންސް ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ ނަމްބަރު ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ އުޅަނދުގެ ތަފްސީލެވެ.[12] މިއުޅަނދުގެ 25 ނޮވެމްބަރު 2015 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެމްބަރު 2016 އަށް ނުކުތުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރެވިފައިވާކަން ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސް ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ ކޮޕީގެ ތެރެއިން ބަލާއިރު ސެޕްޓެމްބަރު އެޕްރިލް 09 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި އެކަން ކަނޑައެޅި ކުރިއަށް ގެންދެވި ޓްރާންސްޕޯޓް އޮތޯރިޓީން[13] އެނގެއެވެ. އިސްތިއުނާފަށް ފަރާތުން ބެލުމުގައި މިރިޕޯޓްގައިވާ ގޮތުގެ ބޭނުމުގައި ޓްރާންސްޕޯޓް އޮތޯރިޓީގެ ލިޔުމުގައި މިއުޅަނދު ބަލައިގަތް ނަމަވެސް ކަމެއް ނުވެއެވެ. އަދި އޭގެ ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ ކޮންމެ ޝަރުޠެއް ޓްރާންސްޕޯޓް ސަރޓިފިކެޓް އިން ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ތަކުރާރު ކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާގައި އެވަނީ ފަހުން ކުރުމަށް ކޮށްފައި ނުވެއެވެ. ސަރަޙައްދު، މިރިޕޯޓްގައިވާ ބައިވެރި ނުވާ ގޮތްތަކާއި ލައިސަންސް އަދި ސަރޓިފިކެޓް އާ ދުވަހު ކުރުމަށް މުއްދަތުގެ ސަބަބަކަށް ކަނޑައެޅިފައި ނުވެއެވެ. އެ ރިޕޯޓްގައިވާ ބައިވެރި ލައިސަންސް ގޮތުގެ އަދި ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ އާ ދުވަހު ކުރުމަށް މުއްދަތުގެ

---

[11] ދަލީލެއްގެ ގޮތުގައި 20 ޖަނަވަރީ 2004 ގައި ކުރި، ދަލީލެއްގެ ނަންބަރު TAV-234 (C60S2A-02 10-T) ކުރި، މިއުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީގައި ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ ކުރި، ލައިސަންސް ކުރިއަށް 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2014 އިން 27 މެއި 2017 ގެ ނިޔަލަށް ކުރިން ދަލީލެއްގެ ގޮތުގައި ޓްރާންސްޕޯޓް ނަންބަރު SS-QAR/PRIV/2017/155 (18 ޖަނަވަރީ 2017) ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

[12] . ސަރޓިފިކެޓް ލައިސަންސްގެ ކޮޕީ ރިޕޯޓް

[13] މިކޯޓު ރިޕޯޓްގައި ކަނޑައެޅިގެން ދުއްވުން ފޯމުތަކާއި، ފޯމުތަކާއި، ކޮމްޕީ ސަރޓިފިކެޓް ސްޓޭޓްމަންޓް އަދި ކޮމްޕީ ސިޓީ ޙަވާލާދީފައެވެ.

އެވިޑެންސްގައި އޮތުމަކީ ބޭނުންކޮށްފިނަމަވެސް. އެހެންކަމުން، ސާމްޕަލް އިން އެކީ ޚާއްޞަކޮށް ފާހަގަ ނުކުރުމަކީ ނުކުންނަށް ޑޯޕާ އާއި ޑްރަގް ސައިންސް ފޯރެންސިކް ލިބިފައި އާ ދެމުން ކެމިކަލް ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ބަޔާނެއް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިގަތުމާއި ނަހައްޓާން ސަބަބެއް ނޫނެވެ.

21. ދަޢުވާ ޝާހިދުކުރުމުގައި ދަޢުވާކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 5 އިންޖެކްޝަނާއި ސީރިންޖު ހުރި ކަރުދާސްގަނޑުން އަތުލި ސާމްޕަލް ސަލާމަތް އިން ނެގުއްވިއެވެ. ސާބިތު ފުރުޞަތަކީ އެއްޗެހިތަކަށް އެއް ރިޕޯޓުގައި އިންޖެކްޝަނުގެ ހުރުމުން ކަރުވާ ބުރުމުއްދާ ދެމެހެއްޓުމެވެ. ކޮޅު ހިތްވަރެއް، ބުރުއިން ޔާޤޫތު އިސްތިސްނާކަން އުފެއްދި އެކަމާއި ބެލުނު އެއްވެސް ކަމަކުން ބެލުމުގައި ދަޢުވާކުރި ފާހަގަކުރި ސާބިތު ކުރުމުގައި އެއްވެސް ކަމަކާ ބެލުމަށް އެއް ކަމަކީ ބެލުމުގެ އެކަށީގެން ކަމުގައި ބެލުނީ ބެލުމަށް. ނަމަވެސް އެއް އެކަށީގެން ހަމަވާ އެކަށީގެން ބޭނުމަށް ކަމުން އެކަމާ ބެލުމުގައި އެކަށް ބެލުމުގައި ދަޢުވާކުރި ކަމުގެ ސާބިތު ކުރުމުގައި އެކަށީގެން ކަމުގައި ނުބެލުނީއެވެ. މިސަބަބުތަކާއި ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި ބެލުމަށްޓަކައި ބުނެފައިވާ ހެކިބަސް، ހަމަހަމަ ބެލުމަށްޓަކައި އެއް އެކަށީގެން އެއްވެސް ކަމެއް ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް އެއީ ދަށު ކޯޓުގައި ސަބަބުގެ ހުށަހެޅުން އުފުލުމަށް ސާބިތު ނުވެއެވެ. އަދި ދަށުކޯޓުގައިވެސް އެސާބިތު އުފުލާފައެއް ނުވެއެވެ.

22. ދަށު ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމައެކަނި، ދަޢުވާލިބުނު އިންޖެކްޝަންގެ ތެރޭގައި މެދުވެރިވެގެން ސާބިތުވުމުގެ ފަރާތްތަކުގެ ކަމެއް ނެތްކަން ސާބިތުކުރެވިއްޖެއެވެ. އެއީ ތެރޭގައި އިންޖެކްޝަނެއްގައި ހުރިކަން ދެއްކުމަށް ކަންކަމެއްގައިވާ ހުރިހާ ހިމެނޭ ކަމަށް ނިންމާފައިވާ 0.5% (ސުފުރު ޕޮއިންޓް ފަހެއް އިންސައްތަ) ގެ ޑައިމޯފީން ހިމެނޭކަމާއި، އިންޖެކްޝަނުގައި އެއްވެސް މިންވަރެއް ހިމެނުނު ކަމަށް 48 ގަޑިއިރު ތެރޭގައި އެންމެ ސާބިތުވާ ނިންމާފައި ސާބިތުކުރެވިއްޖެއެވެ. އަދި އިންޖެކްޝަނުގެ އެއްވެސް ތެރޭގައި އިންޖެކްޝަން ބޭނުން އެހެންކަމުން ހުށަހެޅުމުގެ ނިންމަން ސާބިތު ބަޔާންކުރެވިފައި ހުށަހެޅުން ދަށުކޯޓުން، އެ އިންޖެކްޝަނުގައި ހިމެނޭ އެ ހުށަހެޅުން ބަޔާންވެފައި ހަމަ ނިންމުމަށް ބަލައި އުފުލުމަށް ސާބިތު. އެ އިންޖެކްޝަނުގައި ހިމެނޭ ނިންމުމަށް ހިމެނޭ ސާބިތު، އެއް ތެރޭގައި ބޭނުން

[illegible] އަދި އޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކާޑު ނަންބަރު (A141690) ޖަހާ [illegible]

ހަސަން [illegible] ސަރުކާރުގެ [illegible] [illegible]14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

23. [illegible] [illegible] ސަރުކާރުގެ ވަކީލުން [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

[14] [illegible]

24. ސަރވިސް ޗާޖް [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] US$85,937.99 (އަށްޑިހަ ފަސްހާސް ނުވަސަތޭކަ ތިރީސް ހަތް ޑޮލަރާއި ނުވަދިހަ ނުވަ ސެންޓް) ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ސަރވިސްގެ [illegible] ނުދައްކާ US$70,862.01 (ހަތްދިހަ ހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދެ ޑޮލަރާއި އެކެއް ސެންޓް) ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. އެގޮތުން، 21 އޮގަސްޓް 2016 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] US$70,862.01 (ހަތްދިހަ ހާސް އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދެ ޑޮލަރާއި އެކެއް ސެންޓް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

25. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 9901-01-40000688-200 އެކައުންޓްގެ ސްޓޭޓްމަންޓަށް ބަލާއިރު، މިސްޓޭޓްމަންޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. އަދި މިސްޓޭޓްމަންޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

26. ސަރވިސްގެ ނަމުގައި އެއްވެސް އެކައުންޓެއް އެއްވެސް ބޭންކެއްގައި ހުޅުވާފައިނުވާކަމަށް ބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، ބޭންކުން ފޮނުވާފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓްގެ އެކައުންޓް ނަމަކަށް ތިރީގައިވާ "ސަރވިސް" އެވެ. އޭގެ ބާނީންނަކީ ތިރީގައިވާ ހ.އަތިރިމާގެ، ސަލްސަބީލްމަގު. ހ.އަތިރިމާގެ، ސަލްސަބީލްމަގު ހަސަން ސަލާމްގެ ތާރީޚު އެކްސްޕަރޓްސްއަށް އެއާރު އަދި.އެކްސްޕާޓްއަށް ބަލާފައިވާ އަސްލުގައެވެ. އަދި ކޮޕީން މިކަން ބޭންކަށް ބޭނުން ސާރޓިފައިކޮށްފައިވެއެވެ.[15] އެކައުންޓް ނަމުގައި "ސަރވިސް" ތިރީގައިވާ އެކައުންޓަކީ ސަރވިސްގެ މުޅިހިސާބު ޖެނެރަލް ހ.އަތިރިމާ، ސަލްސަބީލްމަގު، ހަސަން ސަލާމް އާއިލާގެ އަދިއެކު ނަމުގައި ހިންގާ ސާފު ޒާތީ ޖެނެރަލްއަޅުވަނީ އެކައުންޓެއްކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، ސަރވިސްގެ މުއާމަލާތުގެ ޖެނެރަލް ކަމަށްޓަކައި ހަސަން ސާލިމް މުޢާމަލާތު ކުރުމުގައި އާއިލާގެ އަދިއެކު ތިރީގައިވާ އެކައުންޓް ބޭނުންކުރި އެޑްވޮކޭޓް މަސައްކަތް ކުރިކަން ސާބިތުވެއެވެ. ޒާތީ ކުރެވިފައެވެ.

27. އިސްތިއުނާފުކުރާ ސަރވިސް ފޯރުކޮށްދޭ ދިރާސާގައި އެއްވެސް ވިޔަފާރީގައި ފައިދާ ލިބިފައިވާ ކަމަށް އެހެނިހެން ދައްކާ ހިންގުމުގެ އެއްވެސް މުއާމަލާތް އެއް ނަގާފައިވާ ފައިސާއިންކަން ބުނެ ދެއްކި ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، ސަރވިސްގެ ފައިސާ ފަރާތްތަކުގެ އެހެނިހެން ދައްކާ ހިންގުމުގެ މުއާމަލާތު ނަގާފައި ބިނާކޮށް އަމަލު މުޢާމަލާތުގެ ޝަރުޢީ އަސާސްތަކަށް ބިނާކޮށް ކަމުގެ ދަލީލެއް ނުކުރެވެ. ހަރަކާތްތަކާއި ދިރާސާކުރި ސާބިތުކުރެވޭ، ނަގާފައި ޒާތީ އާއި ސަރވިސް އާ ދެމެދު "ޒާތީ ދަރަނި" އެވެ ހިއްސާ އެހެނިހެން ކުރީގެ މުޢާމަލާތުގެ ދަރަނި ކޮއްތުން ދޫކުރި ކޮއްތުން ހިފައި، ބަޔަކު މަސައްކަތުގައި ދައްކާކަމުގެ ކުރި ދައްކާފައިވާ ކަމެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރާ ސާބިތު ކުރުމުގައި ނަގާފައި ޒާތީ އާއި ސަރވިސްއާ ދެމެދު "ޒާތީ ދަރަނި" އެވެ ހިއްސާ ސާބިތު އެހެނިހެން ކޮއްތުން ދިނުމާއި ދެކެ މުޢާމަލާތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒާތީގެ ކަރުދާސް ކުރެވޭ ފައިސާބަސް ދެކޮޅަށް މުޢާމަލާތު ކުރެވޭ ގޮތަށް ހުށަހެޅިކަމާ އެކަން ތެޅިފޮޅުމަށް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ކުރި ޝަރީއަތަށް ނުހުށަހަޅާކަމެވެ. އެކަމަށް އެކަން ހިންގާފައިވާ ގޮތް ބަލައި

---

[15] މޯލްޑިވްސް އިސްލާމިކް ބޭންކުގެ ނަންބަރު MIB/LEGAL/2017/541 (24 އޮގަސްޓް 2017) ސިޓީ.

އެކަން ކުރި ފަރާތެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ޖެހޭނީ ކުރެވޭ ގޮތަށް އޮތް ކަމަކަށް. އެއީ، ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްތިއުނާފުގައި މައްސަލައިގެ މައުޟޫޢާ ނުގުޅޭ.

28. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލުމުން ނުފެނެއެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2250/Cv-C/2016 ގެ ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްފަހު ހުށަހެޅި ދިފާޢުގެ ފަރާތުން ހުކުމަކީ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެޝަރީޢަތުގައި ކުރެވިފައިވާ ހުކުމް ބަދަލުކޮށް ގެންނަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތުމުން މިމައްސަލަ ދިރާސާކުރެއްވި ތިން ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމް ކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް